

ZASADY OCENIANIA Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA w III Liceum Ogólnokształcącym w Łomży

Obowiązują ustalenia:

1. Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (z późniejszymi zmianami) art.3a
2. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych.
3. Statutu Szkoły.

Kryteria oceniania obszarów aktywności uczniów

1) Praca ucznia podlega ocenie w skali od 1 do 6. W szczególności podlegać jej będą:

- prace domowe, aktywność na zajęciach, praca zespołowa podczas lekcji, referaty, prezentacje multimedialne (wszystkie oceny liczone z wagą „1”),
- kartkówki , waga „2”,
- odpowiedzi ustne , waga „1”
- testy osiągnięć, waga „3”,
- inne prace np. udział w konkursach PCK etc. (wagę określa nauczyciel w zależności od rangi konkursu).

PRACE PISEMNE

1. Ocenianiu podlegają:

- krótkie sprawdziany z ostatnich lekcji (kartkówki),
- testy osiągnięć,

2. Przeliczanie punktów na oceny:

99 - 100% celujący

95 – 98%	bardzo dobry
75 – 94%	dobry
51 – 74%	dostateczny
30 – 50%	dopuszczający
0 – 29%	niedostateczny

Oceny z kartkówek, nie obejmują oceny celującej.

AKTYWNOŚĆ

Za aktywność w czasie zajęć (pozytywną), za poprawną wypowiedź na lekcji, uczeń może otrzymać plusa. Uzyskanie trzech plusów w semestrze skutkuje otrzymaniem bardzo dobrej oceny częściowej, za 2 plusy oceny dobrej, a za 1 plus – dostatecznej. Plusy sumuje się na koniec semestru. Za aktywność na lekcjach uczeń może otrzymać więcej niż jedną ocenę. Za udokumentowaną aktywność (poza programem) w danym roku szkolnym uczeń ma możliwość podwyższenia oceny końcowej o 1 punkt ponad poziom uzyskany w toku zajęć programowych.

ODPOWIEDZI USTNE

1. Uczeń odpowiada co najmniej raz w semestrze
2. Odpowiedź obejmuje 2 ostatnie tematy
3. Uczeń otrzymuje 3 pytania, na które odpowiada samodzielnie (bez stosowania dodatkowych pytań)
4. Nauczyciel ustala ocenę i krótko uzasadnia
5. Kryteria oceny
 - zawartość rzeczowa odpowiedzi
 - poprawne stosowanie terminologii
 - sposób wyrażania opinii na dany temat
 - formułowanie spostrzeżeń i wniosków

PRACA DOMOWA

1. Uczniowie otrzymują do wykonania zadania z bieżącej lekcji (dla chętnych przewidziane są zadania dodatkowe – o różnym stopniu trudności).
2. Nauczyciel sprawdza, czy wszyscy wykonali zadanie, a ocenianiu podlegają prace wybranych uczniów
3. W ciągu semestru oceniana jest co najmniej jedna praca domowa
4. Kryteria oceny
 - zawartość merytoryczna
 - wyczerpanie tematu
 - sposób prezentacji
 - estetyka wykonania
 - umiejętność wnioskowania i wyrażania własnych poglądów

PRACA W GRUPACH

Przy ocenianiu brane jest pod uwagę:

- zaangażowanie członków grupy w prezentację (od 0 do 5 pkt)
- sposób prezentowania rezultatów pracy grupy (od 0 do 5 pkt)
- wykorzystanie pomocy (od 0 do 5 pkt)
- przestrzeganie ustalonych przez nauczyciela i uczniów reguł prezentacji (od 0 do 5 pkt)

Uzbierane 20 punktów to 100 % - dalsza punktacja tak jak przy kartkówkach

PRACE DODATKOWE

Uczeń może podjąć się:

- opracowania ciekawych materiałów na zajęciach
- przygotowania referatów, albumów, prezentacji multimedialnych itp.

Prace są oceniane według kryteriów:

- wyczerpanie tematu (od 0 do 5 pkt)
- estetyka wykonania (od 0 do 5 pkt)

- atrakcyjność formy (od 0 do 5 pkt)

- poprawność terminologii i kultura wypowiedzi (od 0 do 5 pkt)

Uzbierane 20 punktów to 100 % - dalsza punktacja tak jak przy kartkówkach.

Ocena zostanie podwyższona na koniec semestru, roku zainteresowanym uczniom o jedną w górę, jeśli wykazali się oni pozytywną aktywnością w czasie zajęć i w danym roku szkolnym np. ukończyli kurs pierwszej pomocy, kurs ratownika WOPR, GOPR, OSP, brali udział w zawodach i kursach obrony cywilnej – PCK, PSP, OSP, (wszystko musi zostać potwierdzone dokumentem).

2) Nieobecność na pracy klasowej

W przypadku nieobecności nieusprawiedliwionej uczeń – dla potrzeby wyznaczenia oceny półrocznej lub końcowej – otrzymuje 0.

W przypadku nieobecności usprawiedliwionej uczeń – w ciągu 2 tygodni od powrotu do szkoły musi napisać pracę klasową w terminie uzgodnionym z nauczycielem. Jeśli tego nie zrobi, traktowany będzie jak uczeń, który nie usprawiedliwił swojej nieobecności.

3) Uczeń raz w semestrze uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do lekcji. Informacja ta odnotowana jest w dzienniku (nauczyciel wpisuje „np.” w odpowiedniej rubryce). Uczeń zobowiązany jest wyrównać braki na najbliższą lekcję. Nieprzygotowanie na pracę klasową przyjmowane jest jedynie w przypadku dłuższej choroby lub wydarzeń losowych potwierdzonych przez rodziców lub wychowawcę.

4) Sprawdzone i ocenione prace kontrolne uczeń otrzymuje na zasadach określonych w Statucie Szkoły.

5) Poprawianie testu semestralnego.

Uczeń ma prawo poprawić test semestralny. Poprawa następuje w terminie wyznaczonym przez nauczyciela. Niższa z ocen nie jest brana pod uwagę przy liczeniu średniej ważonej.

6) Poprawianie oceny rocznej

Procedura poprawy oceny jest zgodna z tą podaną w Statucie Szkoły.

7) Ocenianie w zakresie motywacji i postaw ucznia:

Uczniowie zachęceni są do aktywnego udziału w zajęciach. Udział ten odnotowuje się w dzienniku. Uczniowie informowani są o tym, które zadania domowe są obowiązkowe, a które nadobowiązkowe.

8) Formy informowania uczniów o bieżących osiągnięciach edukacyjnych.

Nauczyciel:

- monitoruje pracę uczniów przekazując ustnie informacje po lekcji o tym, co umieją, a co wymaga jeszcze ćwiczeń i zleca wykonanie dodatkowych zadań, różnicując je w zależności od indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów.
- określa po odpowiedzi ustnej jej dobrą część i te elementy, które wymagają dopracowania oraz podpowiada jak powinien się dalej uczyć aby poprawić efektywność pracy.
- analizuje z uczniami prace pisemne po ich sprawdzeniu i wskazuje co uczniowie zrobili dobrze, co jeszcze muszą poprawić i ukierunkowuje pracę na lepsze efekty.
- na prośbę ucznia przekazuje szczegółowe informacje dotyczące osiągnięć edukacyjnych na indywidualnych spotkaniach, których terminy są ustalane każdorazowo według potrzeb uczniów

9) Wszystkie inne uregulowania zawarte są w Statucie III Liceum Ogólnokształcącego w Łomży

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z Edukacji dla bezpieczeństwa w zakresie podstawowym dla klas I

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
System obronny państwa				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia polityczne i militarne warunki bezpieczeństwa państwa; - wskazuje czynniki zagrażające bezpieczeństwu państwa; - wie, co to jest NATO i UE. - wymienia powinności obronne obywateli; - wymienia konstytucyjne obowiązki obywatela. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie pojęcia: polityczne i militarne warunki bezpieczeństwa; - wymienia i omawia polityczne i militarne warunki bezpieczeństwa państwa; - wie, co to jest NATO i UE. - zna pojęcia: koalicja, sojusz. - wie, w jakich sytuacjach obywatel może być powołany do Sił Zbrojnych RP; - rozumie pojęcia: świadczenie osobiste i świadczenie rzeczowe; - omawia obowiązki obywatela wobec ojczyzny; - wyjaśnia, czym jest powszechny obowiązek obrony. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje zmiany, jakie wiążą się ze wstąpieniem Polski do NATO i UE; - omawia zadania Sił Zbrojnych RP; - wskazuje i omawia główny cel bezpieczeństwa militarnego kraju. - wskazuje różnicę między koalicją a sojuszem; - wskazuje i omawia obowiązki wynikające z przydziałów mobilizacyjnych; - wymienia i omawia powinności obronne obywateli RP; - wymienia i omawia formy powszechnego obowiązku obrony; - zna pojęcia: żołnierz rezerwy, ryczałt. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje i omawia poszczególne ogniwa systemu obronności Rzeczypospolitej Polskiej. - wymienia i omawia zadania obronne, które można realizować w czasie pokoju; - uzasadnia konieczność uczestnictwa w ćwiczeniach samoobrony na wypadek działań wojennych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia przyczyny i skutki wstąpienia Polski do NATO i UE. - zna zakres działania wojskowych komend ubezpieczeń; - lokalizuje w swoim miejscu zamieszkania wojskowe komendy ubezpieczeń; - zna kategorie zdolności do czynnej służby wojskowej
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi wyjaśnić, czym są Siły Zbrojne i jakie są ich zadania; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia zadania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej; - wie, kto kieruje Siłami Zbrojnymi w czasie pokoju i w czasie wojny; - wyjaśnia skrót NSR. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia rolę NSR w SZ RP; - omawia zadania: Szefa Sztabu Generalnego, dowódcy okręgu wojskowego, szefów wojewódzkich Sztabów Wojskowych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia zadania Dowódcy Operacyjnego Sił Zbrojnych i Szefa Inspektoratu Sił Zbrojnych; - uzasadnia konieczność reformowania polskiej armii. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia główne reformy, jakie przeprowadzono w polskiej armii; - wskazuje jednostki wojskowe stacjonujące w pobliżu jego miejscowości oraz omawia ich zadania i znaczenie,

<ul style="list-style-type: none"> - wymienia rodzaje wojsk oraz służb wchodzących w skład Sił Zbrojnych; - zna pojęcie Służby Specjalne. 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia podstawowe uzbrojenie Wojsk Lądowych; - wymienia zadania wojsk wchodzących w skład Sił Powietrznych; - wymienia uzbrojenie Wojsk Lotniczych - wymienia zadania Marynarki Wojennej; - potrafi wymienić podstawowe zadania Żandarmerii Wojskowej. 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje zadania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej; - omawia zadania Wojsk Lądowych; - wie, jakie jednostki wchodzi w skład Służb Specjalnych Rzeczypospolitej Polskiej; - wymienia jednostki wchodzące w skład Wojsk Lądowych; - wymienia rodzaje wojsk wchodzących w skład Sił Powietrznych; - wie, co to jest Żandarmeria Wojskowa; 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia podział i zadania jednostek wchodzących w skład Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> - zdobywa z różnych źródeł informacje na temat misji pokojowych, w których biorą udział SZ RP.
---	--	---	---	--

Ochrona ludności i obrona cywilna

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia podstawowe zasady Międzynarodowego Prawa Humanitarnego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, co to jest umowa międzynarodowa; - wymienia zadania Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża; - wymienia zadania Konwencji Genewskiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia założenia Konwencji Genewskiej; - wymienia najważniejsze dokumenty Międzynarodowego Prawa Humanitarnego; - omawia postanowienia konwencji Haskiej z 1954 roku. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia konieczność utworzenia Międzynarodowego Prawa Humanitarnego; - omawia najważniejsze dokumenty Międzynarodowego Prawa Humanitarnego; - wie, kim jest komatant w myśl MPH; - wie, czym zajmował się Trybunał Norymberski; - wyjaśnia powód powołania Międzynarodowego Trybunału Karnego w Hadze. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapoznaje się z wybranym przez siebie tekstem MPH i go prezentuje; - odnajduje w swojej okolicy budynki oznaczone symbolami ochrony ogólnej lub specjalnej; - wyjaśnia, dlaczego zastosowano taką ochronę; - omawia zbrodnie ludobójstwa XX wieku.
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, jak zachować się w sytuacji zagrożenia; - rozpoznaje rodzaje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna rodzaje alarmów i komunikatów ostrzegawczych; - omawia zadania Obrony 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu powietrznego i alarmu o 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia cele ostrzegania ludności przed zagrożeniami; - ustala liczbę i lokalizację 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje prezentację multimedialną przedstawiającą system

<p>sygnałów alarmowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, jakie urządzenia wykorzystuje się do ogłaszania i odwoływania alarmów; - zna ogólne zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu. 	<p>Cywilnej;</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna rodzaje alarmów i sposoby ich ogłaszania oraz odwoływania. 	<p>skażeniach;</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia procedury postępowania po ogłoszeniu zagrożeń. 	<p>syren alarmowych w swojej miejscowości lub jej pobliżu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna sposoby przeciwdziałania panice. 	<p>ostrzegania przed zagrożeniami.</p>
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi odpowiednio zachować się w czasie ewakuacji; - zna pojęcie: samoewakuacja; - wie, w jaki sposób przygotować się do ewakuacji. - zna drogi ewakuacyjne w szkole; - omawia zasady ewakuacji ludności i środków materiałowych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia rodzaje ewakuacji; - zna zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu ewakuacji; - wie, jakie są cele ewakuacji mienia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym, polega ewakuacja I, II i III stopnia; - opracowuje listę rzeczy, które należy zabrać w przypadku ewakuacji; - omawia czynności, które należy wykonać po ogłoszeniu ewakuacji - wyjaśnia, w jakiej sytuacji dokonuje się ewakuacji mienia; - zna zasady ewakuacji z budynku szkoły. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia zadania władz lokalnych oraz odpowiednich służb podczas ewakuacji; - planuje samoewakuację. - potrafi ewakuować się w trybie nagłym; - wyjaśnia zasady zaopatrzenia ewakuowanej ludności w żywność i wodę; - uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje plan ewakuacji budynku szkoły.
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje sposoby i środki ochrony zwierząt. - 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia zasady obowiązujące w czasie ewakuacji zwierząt; - wymienia sposoby przystosowania i uszczelniania budynków inwentarskich; - wymienia miejsca, do jakich ewakuuje się zwierzęta. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia potrzebę ochrony zwierząt gospodarskich; -omawia warunki, jakie należy zapewnić zwierzętom w czasie ewakuacji; - wskazuje osoby odpowiedzialne za planowanie ewakuacji zwierząt na obszarze województwa i powiatu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia niezbędne ilości pożywienia, jakie należy zapewnić ewakuowanym zwierzętom; - opisuje warunki, w jakich powinny przebywać ewakuowane zwierzęta. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje plan ewakuacji zwierząt z gospodarstwa rolnego na wypadek: <ul style="list-style-type: none"> • powodzi • pożaru • zagrożenia chemicznego • zagrożenia bakteriologicznego.

Zagrożenia czasu pokoju

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">- potrafi wymienić zagrożenia naturalne;- wie, jakie zagrożenia naturalne występują na terenie naszego kraju;- zna zasady postępowania podczas różnorodnych zagrożeń.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">- omawia zagrożenia naturalne;- wyjaśnia, jak należy zachować się podczas trzęsienia ziemi;- wie, jak zachować się w przypadku wystąpienia osuwisk.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">- wie, jak należy zachować się w górach przed wyjściem na szlak;- potrafi prawidłowo zachować się w przypadku zejścia lawiny.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">- opisuje, w jaki sposób sygnalizuje potrzebę pomocy w górach;- przygotowuje plan wycieczki w góry z zachowaniem wszelkich środków ostrożności;- potrafi przygotować dokładny plan reagowania w sytuacjach kryzysowych.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">- omawia skutki działania zagrożeń naturalnych w naszym kraju na przestrzeni ostatnich lat;- wie, gdzie w Polsce na przestrzeni ostatnich lat miały miejsce powodzie i trzęsienia ziemi;- wie, gdzie w najbliższej okolicy wyznaczono miejsca zbiórki na wypadek ewakuacji.
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">- wie, jak zachować się czasie burzy, wichrów i powodzi;- wie, jak należy chronić się przed działaniem niskiej i wysokiej temperatury;- wymienia źródła zagrożeń w najbliższym otoczeniu.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">- wie, dlaczego należy sprawdzać prognozę pogody;- zna procedury postępowania w czasie burzy i wichury;- zna procedury postępowania w czasie zagrożenia powodziowego i powodzi.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">- potrafi udzielić pomocy osobie, która uległa przegrzaniu lub wyziębieniu;- wymienia i charakteryzuje źródła zagrożeń w najbliższym otoczeniu;	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">- wie, w jakich krajach istnieje wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia trzęsienia ziemi;- charakteryzuje zagrożenia naturalne na świecie;- podaje przykłady zagrożeń, które wystąpiły w ostatnich latach;- wie, gdzie w jego województwie znajdują się zapory wodne, ocenia ryzyko powodzi na wypadek ich przerwania.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">- samodzielnie opracowuje mapę zagrożenia powodziowego dla wybranego województwa.- przygotowuje prezentację przedstawiającą procedury postępowania w czasie zagrożeń naturalnych.
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">- zna źródła powstawania pożarów;- wie, jak zachować się podczas pożaru;- zna numery alarmowe do poszczególnych służb ratunkowych;	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">- wymienia źródła epidemii;- wie, jakie niebezpieczeństwo może stanowić zatrucie tlenkiem węgla;- potrafi postępować w wypadku zatrucia CO;- wie, jak zapobiegać zatruciu	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">- omawia procedury postępowania w czasie epidemii,- wie, jakie są najczęstsze przyczyny zezadzenia.- wyjaśnia, na czym polega właściwe postępowanie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">- przygotowuje pełną listę służb i instytucji w okolicy, do których można zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia;- omawia sposoby przeciwdziałania panice.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">- przygotowuje prezentację na temat największych epidemii na przestrzeni wieków.

<ul style="list-style-type: none"> - zna objawy zatrucia CO; - omawia zasady postępowania podczas epidemii; 	<ul style="list-style-type: none"> czadem; - wie, jak postępować w czasie epidemii; 	<ul style="list-style-type: none"> w momentach wystąpienia poszczególnych zagrożeń; -uzasadnia konieczność przestrzegania bezpieczeństwa własnego i innych ludzi podczas różnorodnych zagrożeń; 		
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia źródła zagrożenia powodzią, ze szczególnym uwzględnieniem najbliższego otoczenia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje źródła zagrożenia powodzią - podaje zakres przygotowań do nadejścia wód powodziowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia zasady bezpieczeństwa na terenach powodziowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia i uzasadnia niezbędne działania przygotowujące do ewakuacji z terenów zagrożonych powodzią - omawia sposób postępowania po opadnięciu wód powodziowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia zasady bezpieczeństwa obowiązujące ratowników na terenach zalanych
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia rodzaje zagrożeń osobistych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje rodzaje zagrożeń osobistych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia miejsca, w których należy zachować szczególną ostrożność, aby uniknąć określonego zagrożenia osobistego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia okoliczności sprzyjające wystąpieniu zagrożeń osobistych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom osobistym
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia zagrożenia techniczne; - przedstawia zasady działania w przypadku wystąpienia katastrof i awarii technicznych; - przedstawia zasady przestrzegania bezpieczeństwa na miejscu zdarzenia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna procedury postępowania w razie katastrofy budowlanej lub komunikacyjnej; - przedstawia zasady przestrzegania bezpieczeństwa na miejscu zdarzenia; - wyjaśnia zasady postępowania związane z wyszukiwaniem i wynoszeniem uszkodzonych oraz zagrożonych z rejonów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia procedury postępowania w wypadku katastrofy budowlanej i komunikacyjnej; - zna procedury postępowania na wypadek uwolnienia materiałów niebezpiecznych; -uzasadnia konieczność przestrzegania bezpieczeństwa własnego i innych ludzi podczas różnorodnych zagrożeń; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna tablice oznaczające materiały niebezpieczne w transporcie; - omawia przyczyny powstawania zagrożeń technicznych. - wymienia i charakteryzuje źródła zagrożeń w swoim najbliższym otoczeniu. wyjaśnia, na czym polega właściwe postępowanie w momentach wystąpienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje argumenty za i przeciw powstaniu elektrowni jądrowej w Polsce.

	porażenia.	-przedstawia sposoby przeciwdziałania panice.	poszczególnych zagrożeń;	
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, jak postępować w przypadku podłożenia bomby, niebezpiecznej przesyłki oraz samochodu pułapki; - wie, jak rozpoznać niebezpieczną przesyłkę i samochód pułapkę. - zna pojęcie: żywa bomba; - wie, jak postępować z osobą niebezpieczną; - wie, jak zachować się po zamachu bombowym, w sytuacji zasadniczej; - potrafi właściwie ocenić sytuację zagrożenia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, co to jest terroryzm; - potrafi wymienić przejawy terroryzmu; - wymienia motywy ataków terrorystycznych; - omawia kryteria, które świadczą o tym, że przesyłka jest niebezpieczna. - wie, jak powinna zachować się osoba będąca zakładnikiem; - wie, jak należy zachować się podczas szturm jednostki antyterrorystycznej; - wie, jak zachować się w sytuacji wybuchu bomby w środkach komunikacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, w jaki sposób rozmawiać z osobą, która twierdzi, że podłożyła bombę; - charakteryzuje motywy ataków terrorystycznych. - wymienia i charakteryzuje motywy ataków terrorystycznych; - wie, jak zachować się w czasie ataku terrorystycznego na imprezie masowej; - charakteryzuje zachowanie osoby, która chce dokonać samobójczego ataku terrorystycznego; - omawia procedury postępowania w trakcie szturm jednostki antyterrorystycznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje dramę, podczas której ćwiczy zachowanie się na wypadek ataku terrorystycznego; - wskazuje sposoby przeciwdziałania panice. - omawia procedury postępowania w sytuacji ataku terrorystycznego w trakcie imprezy masowej; - bierze udział w symulacji, podczas której ćwiczy zachowanie się na wypadek ataku terrorystycznego w trakcie imprezy masowej - wskazuje sposoby przeciwdziałania panice. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia przyczyny i skutki najbardziej spektakularnych zamachów terrorystycznych, które miały miejsce w XX i XXI wieku. - samodzielnie przygotowuje prezentację omawiającą zasady postępowania w czasie ataku terrorystycznego; - opracowuje plan postępowania w trakcie ataku terrorystycznego na hale sportową podczas zawodów.
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, co to jest sytuacja kryzysowa; - wymienia przyczyny sytuacji kryzysowych; - wymienia rodzaje sytuacji kryzysowych; - wie, jak zachować się, gdy jest uczestnikiem lub świadkiem sytuacji kryzysowej; - wymienia źródła zagrożeń w domu, szkole, miejscach wypoczynku. - wie, co może stanowić 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia sposoby zachowania się w poszczególnych sytuacjach kryzysowych; - wie, co to jest zespół stresu pourazowego. - omawia elementy trójkąta bezpieczeństwa; - wymienia cechy charakteru niezbędne, aby pokierować działaniami ratowniczymi. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje zespół stresu pourazowego; - omawia kolejne kroki zarządzania sytuacją kryzysową; - charakteryzuje metody służące do identyfikacji zagrożeń. - wymienia czynniki wpływające na umiejętność zachowania się w sytuacji kryzysowej; - omawia schemat postępowania w sytuacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opracowuje procedury postępowania w wybranych sytuacjach kryzysowych; - ćwiczy sposoby zachowania się w wybranych sytuacjach kryzysowych; - omawia koncepcję trójkąta kryminalnego; - prezentuje model interwencji kryzysowej; - wskazuje sposoby przeciwdziałania panice. - wymienia jednostki, które dbają o infrastrukturę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje plan zarządzania kryzysowego dla swojego miejsca zamieszkania; - omawia go. - przygotowuje prezentację przedstawiającą sposoby zapobiegania zagrożeniom występującym w najbliższym otoczeniu. - przygotowuje plakat zawierający informacje na temat elementów, na które należy zwrócić uwagę, gdy

<p>zagrożenie w jego najbliższym otoczeniu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna zasady bezpiecznego życia; - wie, na co należy zwrócić uwagę, gdy znajdzie się w nowym miejscu. 		<p>kryzysowej;</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia sposoby przygotowania się na wystąpienie sytuacji kryzysowej. 	<p>bezpieczeństwa w jego najbliższej okolicy;</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje plan działania w następujących sytuacjach: -wybuch paniki w hali widowiskowo – sportowej; -zawalenie budynku (postępowanie przed przyjazdem służb ratowniczych). 	<p>się przebywa w nowym miejscu.</p>
--	--	--	---	--------------------------------------

Pierwsza pomoc

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia środki przydatne przy udzielaniu pierwszej pomocy; - omawia podstawowe zasady postępowania ratownika na miejscu zdarzenia; - omawia zasady zapewnienia bezpieczeństwa; -zna ogniwa łańcucha przeżycia - potrafi wezwać pomoc. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia, co powinna zawierać apteczka - uzasadnia konieczność użycia kamizelki odblaskowej; - omawia poszczególne ogniwa łańcucha przeżycia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, dlaczego wyposażenie apteczki może ulegać modyfikacjom. - wciela się w rolę wzywającego pomoc oraz dyspozytora pogotowia; - omawia schemat wzywania pomocy i rozmowy z dyspozytorem; - potrafi dokonać oceny miejsca zdarzenia oraz je zabezpieczyć. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprawdza, w jakich krajach apteczka jest obowiązkowa. - wie, jakimi zwrotami posługują się użytkownicy CB radia; - wie, które zwroty mogą okazać się przydatne w trakcie wzywania pomocy; -przedstawia zasady zapewnienia bezpieczeństwa ratownikowi, uszkodzonym i świadkom zdarzenia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia, co powinna zawierać apteczka w pracowni chemicznej i na sali gimnastycznej; - uzasadnia swój wybór; - przygotowuje prezentację na temat łańcucha przeżycia.
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -potrafi dokonać wstępnej oceny uszkodzonego; - demonstruje sposób oceny funkcji życiowych - zna schemat postępowania z uszkodzonym nieprzytomnym. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -zna konsekwencje utraty przytomności; - wie, dlaczego nieprzytomnemu uszkodzowanemu należy udrożnić drogi oddechowe; - omawia schemat postępowania z 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego należy mówić do uszkodzonego w trakcie udzielania mu pomocy; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, w jaki sposób należy zapobiegać skutkom utraty przytomności. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia potrzebę zapewnienia uszkodzowanemu pomocy psychologicznej.

	<p>poszkodowanym nieprzytomnym;</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi ułożyć poszkodowanego w pozycji bezpiecznej. 			
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi rozpoznać poszkodowanego u którego doszło do nagłego zatrzymania krążenia (NZK); - umie wykonać zgodnie z algorytmem resuscytację krążeniowo- oddechową u osoby dorosłej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego ważne jest jak najszybsze podjęcie resuscytacji; - prawidłowo wykonuje resuscytację krążeniowo – oddechową. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia użycie AED (automatycznego defibrylatora zewnętrznego); - analizuje schemat udzielania pomocy poszkodowanemu nieprzytomnemu pozbawionemu czynności życiowych; - potrafi bezpiecznie obsłużyć AED; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia konieczność odpowiedniego przygotowania poszkodowanego przed użyciem AED; - potrafi wykonać resuscytację krążeniowo - oddechową z wykorzystaniem AED. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje prezentację na temat programu powszechnego dostępu do AED (PAD).
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi dokonać wstępnej oceny i przeprowadzić resuscytację krążeniowo - oddechową u dzieci i niemowląt - umie udzielić pomocy w przypadku zadławienia u dzieci 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna najczęstsze przyczyny NZK u dzieci; wskazuje przyczyny NZK u niemowląt. - potrafi dokonać wstępnej oceny poszkodowanego. - wykonuje resuscytację krążeniowo –oddechową u dzieci i niemowląt. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi postępować w przypadku zadławienia u dzieci i niemowląt; - uzasadnia użycie AED (automatycznego defibrylatora zewnętrznego) u dzieci; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi bezpiecznie obsłużyć AED; - potrafi wykonać resuscytację krążeniowo - oddechową u dzieci z wykorzystaniem AED; - zna odmienność postępowania resuscytacyjnego u dzieci i niemowląt. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -przygotowuje plakat przedstawiający algorytm resuscytacji u dzieci zgodny z wytycznymi Europejskiej Rady Resuscytacji (ERC). przygotowuje prezentację przedstawiającą algorytm resuscytacji u niemowląt zgodny z wytycznymi Europejskiej Rady Resuscytacji (ERC).
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna pojęcia: złamanie, skręcenie, zwłniecie; - potrafi rozpoznać: złamanie, skręcenie, zwłniecie. - wymienia przyczyny powstawania tych urazów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna zasady udzielania pierwszej pomocy przy urazach kostnych; - wie, które urazy stanowią największe zagrożenia dla życia i zdrowia; - wymienia rodzaje złamań; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, w jakich okolicznościach dochodzi najczęściej do obrażeń klatki piersiowej, głowy i miednicy; - zna sposoby, złagodzenia bólu u poszkodowanego ze złamaniami. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udziela pierwszej pomocy osobom z obrażeniami klatki piersiowej, głowy i miednicy; - omawia mechanizm powstawania urazu biczowego kręgosłupa; - wie, jak należy postępować 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje urazy, na jakie narażony jest kierowca w trakcie wypadku drogowego, w zależności od rodzaju zderzenia; - wymienia ich przyczyny; - omawia sposoby

	- potrafi udzielić pierwszej pomocy osobom ze złamaniami kończyn.		z uszkodzonym z urazem kręgosłupa.	udzielenia pierwszej pomocy.
Uczeń: - zna zasady udzielania pierwszej pomocy w sytuacji zranienia, - oparzenia, krwotoku. wyjaśnia, na czym polega postępowanie zapobiegawcze w przypadku omdlenia	Uczeń: - wie, jak dzielimy urazy skórno - naczyniowe; - omawia schemat postępowania przy zranieniach; - zna podział oparzeń; - udziela pierwszej pomocy przy zranieniach; - wyjaśnia różnice między ranami, urazami termicznymi i krwotokiem; - wie, dlaczego opatrunek uciskowy składa się z kilku warstw.	Uczeń: - omawia oparzenia I, II i III stopnia; - udziela pierwszej pomocy przy obrażeniach termicznych; - potrafi udzielić pomocy osobie we wstrząsie pourazowym. - potrafi udzielić pierwszej pomocy w przypadku zasłabnięcia, utraty przytomności, zawału serca, udaru mózgu oraz napadu drgawek	Uczeń: - omawia regułę dziewiątek stosowaną do oceny rozległości oparzeń; - oblicza, ile krwi znajduje się w jego organizmie. - omawia zasady postępowania w wypadku, gdy uszkodzony skarży się na ból w klatce piersiowej	Uczeń: - przygotowuje prezentację dotyczącą postępowania we wstrząsie krwotocznym.
Uczeń: rozpoznaje poszczególne rodzaje obrażeń termicznych	Uczeń: podejmuje działania przeciwwstrząsowe	Uczeń: udziela pierwszej pomocy w przypadkach obrażeń termicznych	Uczeń: udziela pierwszej pomocy w przypadku utkwienia ciała obcego w organizmie, zadławienia, ukąszenia, użądlenia, pogryzienia, zatrucia	Uczeń: udziela pomocy tonącemu
Zagrożenia czasu wojny				
Uczeń: - wymienia rodzaje broni konwencjonalnej współczesnego pola walki. - zna uniwersalne zasady postępowania w rejonach rażenia bronią konwencjonalną; - omawia zasady ewakuacji	Uczeń: - wymienia środki zaliczane do broni precyzyjnej; - dokonuje podziału broni współczesnego pola walki; - wyjaśnia znaczenie terminów: broń biała, broń strzelecka, broń artyleryjska, broń pancerna, broń	Uczeń: - charakteryzuje broń współczesnego pola walki; - wyjaśnia, dlaczego współcześnie coraz większego znaczenia nabiera broń radioelektroniczna. - omawia zasady zachowania się w rejonie rażenia bronią	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego współczesne rodzaje broni ewoluują w kierunku coraz bardziej złożonych systemów; - przygotowuje zasady postępowania z bronią strzelecką, omawia je.	Uczeń: - przygotowuje prezentację dotyczącą produkowanego w Polsce uzbrojenia współczesnego pola walki. - przygotowuje plan postępowania w sytuacji zagrożeń wynikających z użycia broni współczesnego

z terenów zagrożonych.	<p>precyzyjna, broń radioelektroniczna.</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, co to jest rejon rażenia bronią konwencjonalną; - zna zasady zachowania w terenie skażonym; - wie, co to jest rejon rażenia bronią: jądrową, chemiczną, biologiczną; 	<p>konwencjonalną;</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje listę podstawowych czynności, które należy wykonać w sytuacji przebywania w rejonie rażenia bronią biologiczną; - omawia indywidualne i zbiorowe środki ochrony ludności. 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje elementy organizacyjne ewakuacji ludności zapewniające jej sprawny przebieg; - sprawdza, czy w jego rejonie zamieszkania znajdują się budowle strategiczne, które mogą stać się obiektem ataku wojennego. 	<p>poła walki (przygotowuje komunikaty ostrzegawcze, opracowuje plan ewakuacji i dalszego działania).</p>
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, co to jest broń masowego rażenia; - zna podział broni masowego rażenia; - omawia broń jądrową i biologiczną. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, jakie zastosowanie ma energia jądrowa w czasie pokoju; - wymienia zakażenia wywołane przez różne rodzaje broni biologicznej; - omawia podział broni masowego rażenia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia zakażenia wywołane przez różne rodzaje broni biologicznej; - charakteryzuje rodzaje broni jądrowej; - omawia podstawowe czynniki rażenia wybuchu jądrowego; - omawia oznaki ataku bronią biologiczną; - omawia podstawowe zabezpieczenia przed skutkami użycia broni biologicznej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia i charakteryzuje międzynarodowy dokument regulujący posiadanie przez państwa broni biologicznej; - omawia sposoby przenoszenia drobnoustrojów broni biologicznej; - charakteryzuje rodzaje broni biologicznej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje informacje dotyczące wypadków zastosowania broni masowego rażenia; - przygotowuje prezentację przedstawiającą zastosowanie energii jądrowej w przemyśle, medycynie, sztuce i archeologii.
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia indywidualne środki ochrony przed bronią masowego rażenia; - zna zasady ich działania; - zna zastępcze środki ochrony ludności. - wymienia rodzaje budowli ochronnych; - zna zasady ich działania. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje indywidualne środki ochrony skóry dróg oddechowych i skóry przed skażeniami; - przedstawia środki ochrony dróg oddechowych; - wskazuje środki ochrony skóry. - opisuje przeznaczenie schronu; - wie, w jakiej sytuacji tworzy się szczeliny przeciwlotnicze; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia zastępcze środki ochrony dróg oddechowych; - omawia zastępcze sposoby ochrony skóry przed skażeniami; - ocenia stopień zagrożenia w wypadku uwolnienia trujących środków przemysłowych; - wymienia zakłady chemiczne znajdujące się w okolicy. - wie, jakie obiekty w jego okolicy mogą pełnić funkcje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje indywidualne środki ochrony przed skażeniami. - wymienia budowle ochronne w swoim województwie, które obecnie mają znaczenie historyczne i są przeznaczone do zwiedzania. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizuje spotkanie z osobą, która w jego miejscowości zajmuje się indywidualnymi środkami ochrony przed skażeniami. - przygotowuje mapę swojej miejscowości z zaznaczonymi na niej istniejącymi budowlami ochronnymi.

	<ul style="list-style-type: none">- wie, co to są: ukrycia, zastępcze budowle ochronne;- zna zasady zachowania się w budowlach ochronnych	<ul style="list-style-type: none">zastępczych budowli ochronnych;- omawia rodzaje ukryć i ich przeznaczenie.		
--	--	---	--	--